

sermaye piyasasında

GüNDeM

SAYI 128 NİSAN 2013

ISSN 1304-8155

TSPAKB Halka Arz İlkeleri (sayfa 9)

Dünyada Aracı Kuruluşlar (sayfa 12)

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB), aracı kuruluşların üye olduğu, kamu tüzel kişiliğini haiz özdüzenleyici bir meslek kuruluşudur.

Birliğin 100 aracı kurum, 1 vadeli işlemler aracılık şirketi ve 41 banka olmak üzere toplam 142 üyesi vardır.

TSPAKB Adına İmtiyaz Sahibi

Attila Köksal, CFA
Başkan

Genel Yayın Yönetmeni

İlkay Arıkan
Genel Sekreter

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Alparslan Budak
Genel Sekreter Yardımcısı

Editör

Ekin Fıkırkoca
Müdür/Araştırma ve İstatistik

Tasarım

Cennet Türker
Efsun Ayça Değertekin

Kapak Tasarımı ve Mizanpaj

Cennet Türker

Yayın Türü: Yaygın, süreli

Sermaye piyasasında *GüNDeM*, TSPAKB'nin aylık iletişim organıdır. Para ile satılmaz.

TSPAKB

Büyükdere Caddesi No:173

1. Levent Plaza Kat:4

1. Levent 34394 İstanbul

Tel:212-280 85 67 Faks:212-280 85 89

www.tspakb.org.tr

info@tspakb.org.tr

Basım

Printcenter

Bu rapora www.tspakb.org.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Sermaye piyasasında *GüNDeM*, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB) tarafından bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu raporda yer alan her türlü bilgi, değerlendirme, yorum ve istatistiki değerler, hazırlandığı tarih itibarıyla güvenilirliğine inanılan kaynaklardan elde edilerek derlenmiştir. Bilgilerin hata ve eksikliğinden ve ticari amaçla kullanılmasından doğabilecek zararlardan TSPAKB hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir. Raporda yer alan bilgiler kaynak gösterilmek şartıyla izinsiz yayınlanabilir.

Değerli *GüNDeM* okurları,

SPK tarafından, yeni Sermaye Piyasası Kanununa uyum çerçevesinde oluşturulan ikincil düzenlemelerin hazırlanması devam ediyor. Biliyorsunuz, yeni Sermaye Piyasası Kanunu ile birlikte Birliğin üyelik yapısı değişiyor, aracı kurum ve bankalara ek olarak, portföy yönetim şirketleri de üyemiz oluyor. Bu vesileyle, Birliğimizin yeni üyeleri arasında yer alacak portföy yönetim şirketlerini kapsayan tebliğ taslağına ilişkin görüşlerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Taslağın dikkat çeken en önemli konu başlığının, asgari özsermaye yükümlülüğü olduğunu belirtmek istiyorum. Taslak ile portföy yönetim şirketlerinin asgari özsermayesi 10 milyon TL olarak öngörülüyor. Getirilmesi düşünülen sermaye tutarı, Avrupa Birliği direktiflerinde belirlenen seviyenin çok üzerinde. Mevcut düzenlemede 427.000 TL olan asgari özsermaye tutarının 10 milyon TL'ye artırılmasının, portföy yöneticiliği sektörünün gelişimine ve sağlıklı bir rekabet ortamının oluşmasına engel olabileceği kanaatindeyim. Henüz yeterince gelişmemiş olan bu sektörün gelişme potansiyelinin sektöre uğratılması, bize göre, İstanbul Finans Merkezi hedefleri ile bağdaşmamaktadır.

Sermaye Piyasası Kurulu, yeni düzenleme çalışmalarını yürütürken, biz de Birlik olarak piyasamızın gelişmesine engel olan konulardaki çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Bu kapsamda, son iki yılda gerçekleşen çoğu halka arzdaki olumsuz sonuçları tüm sektörün ortak sorunu ve asli sorumluluğu olarak değerlendirdik. Bu sorunu çözmek için sektör ilkeleri oluşturmaya karar verdik. Bunun için Birlik bünyesinde gönüllü sektör çalışanla-

rının yer aldığı bir çalışma grubu kurduk. Halka arzın dört ayağı olan ihraççı, yatırımcı, aracı kuruluş ve düzenleyici bazında sorunları belirledik ve çözüm önerileri geliştirdik. Çıkan sonuçları, önerileri tüm sektörle paylaştık ve nihayetinde tüm üyelerimizin gönüllü olarak uymayı istedikleri ilkeleri belirledik. İlkeleri, geçtiğimiz 26 Mart tarihinde bir basın toplantısıyla kamuoyuna duyurduk. Bu ayki raporumuzun ilerideki bölümlerinde TSPAKB Halka Arz İlkelerini detaylı olarak okuyabilirsiniz.

TSPAKB Halka Arz İlkelerine karşı üyelerimizin, kendisini sorumlu hissedeceğine ve azami özeni göstererek halka arz faaliyetlerini yerine getireceklerine inancımızı belirtmek istiyorum. Biz de Birlik olarak söz konusu ilkelerin gözetimi konusunda uygulamanın takipçisi olacağız.

Bu vesileyle, Çalışma Grubumuzun tüm üyelerine yaptıkları çalışma için sektörümüz adına kalpten teşekkür ediyorum.

Değerli okurlar,

Son yıllarda Türkiye'de ciddi bir işlem hacmine ve yatırımcı sayısına ulaşan kaldıraçlı işlemler, üzerinde durmak istediğim bir diğer konu. Aracı kuruluşlarımızın, halka arzlarda olduğu gibi bu konuda da sorumlu davranmalarını ve müşterilerine bu ürünleri çok dikkatli sunmalarını bekliyoruz. Zira, bilindiği üzere, foreks günlük işlem yapma veya risk yönetimi amacıyla kullanılabilecek bir işlem. Bir yatırım aracı değil. Yine de, bir kısım tasarruflarını kaldıraçlı alım satım işlemlerine yönlendirmeyi düşünen yatırımcılara, aracı kurumlarımızın bu işlemlerin yüksek oranda risk içerdiğini, yatırımlarının tümünü kaybetme olasılığı bulunduğunu hatırlatmaları gerekiyor.

Yapılan düzenlemeler ve faaliyetlerimizde, ana amacımız ülkemiz ekonomisine katkıda bulunmak ve ülkemizin dünya finans piyasasında hak ettiği yere daha hızlı ulaşmasını sağlayabilmektir. Son dönemde yapılan yeni düzenlemeler ile kuvvetli bir altyapı oluşturduğumuza inanıyorum.

Saygılarımla,

Attila KÖKSAL, CFA
BAŞKAN

TSPAKB Halka Arz İlkeleri Basın Toplantısı

TSPAKB Halka Arz İlkeleri, 26 Mart 2013 tarihinde Birlik merkezinde düzenlenen bir basın toplantısıyla kamuoyuna duyuruldu.

Birliğimiz, son dönemde yapılan bazı halka arzların olumsuz sonuçlarını dikkate alarak sermaye piyasalarımızın etkin ve verimli bir ortamda gelişmesine katkıda bulunmak amacıyla Birlik bünyesinde gönüllü sektör çalışanlarının yer aldığı bir çalışma grubu oluşturdu. 7 Aralık 2012 tarihinden itibaren yaptığı toplantılarla çalışmalarını yürüten Halka Arz Çalışma Grubu, "TSPAKB Halka Arz İlkeleri"ni geliştirdi. İlkeler, 26 Mart 2013 tarihinde düzenlenen bir basın toplantısıyla TSPAKB Başkanı Atilla Köksal ve TSPAKB Halka Arz Çalışma Grubu Başkanı Dr. M. Berra Doğaner tarafından kamuoyuna duyuruldu.

Basının yoğun ilgi gösterdiği toplantıda, Birlik Başkanı Atilla Köksal, son iki yılda yapılan halka arzların olumsuz sonuçları olduğunu ve halka açılan birçok şirketin değer kaybettiğini belirtti. Köksal, halka açılan 50'ye yakın şirketten 40-45 tanesinin zarar et-

tiğini ve söz konusu zararların borsanın yükseldiği, hatta tarihi rekor kırdığı dönemde olmasının üzüntü verici olduğunu dile getirdi. Yapılan hataların bedelini yatırımcılar ile aracı kurumların ödediğini belirten Köksal, bu kapsamda Halka Arz Çalışma Grubunun oluşturduğu ilkelere ve tüm etik değerlere karşı, TSPAKB üyelerinin kendilerini sorumlu hissettiklerini ifade etti.

TSPAKB Halka Arz Çalışma Grubu Başkanı Dr. M. Berra Doğaner de konuşmasında, bugünlerin halka arzlar için milat olmasını beklediklerini kaydetti. İlkelerle birlikte oyunun kurallarının tamamen değiştiğini belirten Doğaner, 2013'ten itibaren niteliğin ön plana çıkacağını ve daha kaliteli halka arzların yatırımcılarla buluşacağını vurguladı.

Asya Yatırımcı Eğitimi Forumunun Genel Kuruluna Katıldık

Birliğimiz, Uluslararası Yatırımcı Eğitimi Forumunun (International Forum for Investor Education-IFIE) bölgesel bir alt komitesi olarak 2010 yılında kurulan Asya Yatırımcı Eğitimi Forumunun (Asia Forum for Investor Education-AFIE) 21-

23 Mart 2013 tarihleri arasında Hindistan'ın başkenti Yeni Delhi'de düzenlenen Genel Kuruluna katıldı. Kurucu üyesi olduğumuz Forum'un Genel Kurul'unda, Birliğimizi Genel Sekreter Yardımcısı Alparslan Budak ile Birlik bünyesinde yatırımcı eğitimi konusunda çalışan aXiyon grubunun lideri ve Birlik Danışmanı Murat Ergin temsil etti. Yapılan seçimlerde Birliğimiz yeniden AFIE yönetim kurulu üyeliğine seçildi. Yanı sıra, Birlik temsilcileri, Alparslan Budak tarafından Türkiye'deki yatırımcı eğitimi çalışmaları ile Murat Ergin tarafından yaşanan nüfus ve bireysel emeklilik konularında iki ayrı sunum yapıldı.

Tebliğ Taslakları Hakkındaki Görüşlerimiz

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa uyum kapsamında, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından hazırlanan ve sektörümüzün görüşüne açılan aşağıdaki taslaklara ilişkin üyelerimizden gelen görüş ve öneriler Kurul'a iletilmiştir.

1. Payların İhracına İlişkin Esaslar Tebliği Taslağı,
2. İzahnameye ve İhraç Belgesine İlişkin Esaslar Tebliği Taslağı,
3. Borçlanma Araçlarının İhracına İlişkin Esaslar Tebliği Taslağı,
4. Kira Sertifikaları ve Varlık Kiralama Şirketlerine İlişkin Esaslar Tebliği Taslağı,
5. Gayrimenkul Sertifikalarının İhracına İlişkin Esaslar Tebliği Taslağı,
6. Finansal Raporlama Tebliği Taslağı.

Mesleki Gelişim Eğitimleri

Mart ayında, farklı konularda düzenlenen 5 mesleki gelişim eğitimine toplam 71 kişi katılmıştır.

Yapılan eğitimler ve katılımcı sayılarına ilişkin veriler tablodan izlenebilir.

Farklı üniversitelerden 18 öğrenci bu eğitimlere ücretsiz kontenjan kapsamında katılım olanağı bulmuştur.

Nisan ayı için planlanan eğitimlerimize başvurular internet sitemiz üzerinden gerçekleştirilmektedir.

Mart 2013 Mesleki Gelişim Eğitimleri

Eğitim Adı	Tarih	Katılımcı Sayısı
Bağımsız Denetçiler İçin Uluslararası Denetim Standartları	4 Mart	7
Risk Kültürü, Risk Yönetimi Sistemlerinin Kurulması ve Dünya Uygulamaları	7-8 Mart	12
Para Politikası Analizi	8 Mart	15
A'dan Z'ye Borçlanma Araçları	19-20 Mart	10
İhraç ve İşlem Görme Süreci	26-28 Mart	27
Şirket Birleşme, Satın Alma ve Değerlemesi		
Toplam		71

Nisan 2013 Eğitim Programı

Tarih	Eğitim Adı	Süre
4-5 Nisan	Piyasa Riski Yönetimi Ölçüm Modelleri ve Uygulamalar	2 gün
8 Nisan	Sermaye Piyasası Araçlarının ve Kurumlarının Vergilendirilmesi	1 gün
9-10 Nisan	Hazine ve Yatırım Ürünlerinin Pazarlanması ve Satışı	2 gün
11 Nisan	TCMB Analitik Bilançosu	½ gün
11-14 Nisan	İç Denetim İçin Araç ve Teknikler (TİDE ortaklığı ile)	4 gün
15-16 Nisan	Altın ve Altına Dayalı Yatırım Araçları	2 gün
18-19 Nisan	Şubeciler İçin Stratejik Pazarlama ve Satış	2 gün
19 Nisan	Güncel Ekonomik Verilerin Analizi	1 gün
25 Nisan	Sosyal Medya	½ gün
25-26 Nisan	Yatırım Kuruluşları İçin Yeni Sermaye Piyasası Kanunu ve Alt Düzenlemeleri	1½ gün

Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Eğitimleri

Yeni Sermaye Piyasası Kanunu'na ilişkin, üyele-
rimizi ve ilgili kurumları bilgilendirmek amacıyla
Sermaye Piyasası Kurulu ile ortaklaşa yeni Sermaye
Piyasası Kanunu eğitim serisi düzenlenmiştir. Eğitim-
ler, Sermaye Piyasası Kurulu'nun ilgili dairelerinden
uzmanlar tarafından verilmiştir.

Mart 2013 Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Eğitimleri

Eğitim Adı	Tarih	Katılımcı Sayısı
Hukukçular İçin Yeni Sermaye Piyasası Kanunu	8 Mart	27
Borçlanma Aracı İhraççıları İçin Yeni Sermaye Piyasası Kanunu ve Alt Düzenlemeleri	13 Mart	27
Kolektif Yatırım Kuruluşları İçin Yeni Sermaye Piyasası Kanunu ve Alt Düzenlemeleri	18-19 Mart	24
Bağımsız Denetçiler İçin Yeni Sermaye Piyasası Kanunu	20 Mart	7
Pay İhraççıları İçin Yeni Sermaye Piyasası Kanunu ve Alt Düzenlemeleri	21-22 Mart	21
TOPLAM		106

Mart ayında düzenlenen eğitimlere 106 kişi katılmıştır. Eğitimlere ilişkin katılımcı sayıları tabloda yer almaktadır. Bu kapsamda düzenlenen eğitimlerin sonuncusu olan "Yatırım Kuruluşları İçin Yeni Sermaye Piyasası Kanunu ve Alt Düzenlemeleri" eğitimi 25-26 Nisan 2013 tarihlerinde gerçekleştirilecektir. Talep yoğunluğu dolayısıyla önümüzdeki aylarda eğitimlerin tekrarlanması planlanmaktadır.

İklim Değişikliği Semineri

Nisan ayında, küresel iklim değişikliğinin Türkiye ve dünyaya etkileri ile iklim değişikliğinin iş dünyasına sağlayacağı katkılar konusuna ilişkin "İklim Değişikliği ve Türkiye: İş Dünyası İçin Yükümlülükler ve Fırsatlar" konulu ücretsiz bir seminer planlanmıştır.

17 Nisan 2013 tarihinde, 14:00-16:00 saatleri arasında Birlik merkezinde düzenlenecek olan seminere ilişkin duyuru üyelerimize gönderilmiştir. Seminere

katılım için egitim@tspakb.org.tr adresine e-posta gönderilmesi yeterlidir.

7 Bölge 7 Üniversite Sertifika Programı

Finansal eğitim çalışmaları kapsamında, üniversitelerin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerini sermaye piyasası kurumları ve faaliyetleri hakkında bilinçlendirmek amacıyla düzenlenen "7 Bölge 7 Üniversite" sertifika programına Mart ayında devam edilmiştir.

Balıkesir Üniversitesi

Mart ayında yapılan sertifika programının ilk durağı Balıkesir Üniversitesi olmuştur. 11-13 Mart 2013 tarihlerinde yapılan sertifika programına SPK, İMKB,

İAB, Takasbank ve Birliğimiz uzmanları katılmıştır. Program kapsamında Eğitim Müdürü Dr. Gökhan Büyüksengür öğrencilere sermaye piyasası, sermaye piyasası kurumları, faaliyetleri ve iş olanakları konularında detaylı bilgi vermiştir.

Süleyman Demirel Üniversitesi

13-15 Mart 2013 tarihlerinde Süleyman Demirel Üniversitesinde yapılan sertifika programına Birliğimizi temsilen Hukuk İşleri Müdürü Süleyman Morbel katılmıştır. Morbel, öğrencilere aracılık faaliyetleri, aracı kuruluşlar ve aracı kuruluşlarda kariyer imkânları konularında bilgi vermiştir.

İnönü Üniversitesi

7 Bölge 7 Üniversite sertifika programı kapsamında, 20-22 Mart 2013 tarihlerinde İnönü Üniversitesi ziyaret edilmiştir. Programa Birliğimizi temsilen Eğitim Müdürü Dr. Gökhan Büyüksengür katılmıştır. Programı tamamlayan tüm öğrencilere sertifika verilmiştir.

"Kurumlar Türkiye Sermaye Piyasasını Anlatıyor!" Seminerleri

Üniversitelerin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinde okuyan öğrencilere yönelik düzenlenen "Kurumlar Türkiye Sermaye Piyasasını Anlatıyor" başlıklı seminerlere Mart ayında devam edilmiştir.

Celal Bayar Üniversitesi

Seminerler kapsamında 13 Mart 2013 tarihinde Celal Bayar Üniversitesi ziyaret edilmiştir. Seminere Birliğimiz adına Eğitim Müdürü Dr. Gökhan Büyüksengür katılmıştır. Öğrencilere sermaye piyasası, sermaye piyasası kurumları ve sermaye piyasasındaki iş olanakları konularında bilgi verilmiştir.

Sütçü İmam Üniversitesi

Seminerler kapsamında ziyaret edilen ikinci üniversite ise Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi olmuştur. 26 Mart 2013 tarihinde yapılan seminere SPK ve İMKB uzmanları ile Birliğimiz Eğitim Müdürü Dr. Gökhan Büyüksengür katılmıştır. Her iki seminerin ardından yapılan kura çekilişleri sonucu belirlenen öğrencilere, Birliğimiz tarafından ücretsiz eğitim olanağı sunulmuştur.

Celal Bayar Üniversitesi Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Semineri

Celal Bayar Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksek Okulu tarafından 14 Mart 2013 tarihinde düzenlenen "Yeni Sermaye Piyasası Kanunu ve De-

ğışiklikler” konulu seminere Birliğimizi temsilen Dr. Gökhan Büyüksenğür katılmıştır. Büyüksenğür “Yeni Sermaye Piyasası Kanunu” konulu sunumunda neden yeni bir sermaye piyasası kanununa ihtiyaç duyulduğı, yeni kanunda sermaye piyasası araçlarının ihracı, sermaye piyasası kurumları ve faaliyetleri hakkında bilgiler vermiştir. Seminerin ardından yapılan kura çekiminde 6 öğrenci TSPAKB’de ücretsiz eğitim kazanmıştır.

Kilis 7 Aralık Üniversitesi Kariyer Günleri

Kilis 7 Aralık Üniversitesi tarafından, 27 Mart 2013 tarihinde öğrencilerin kariyer seçimlerine katkıda bulunmak amacıyla kariyer günleri etkinliği düzenlenmiştir. Etkinliğe katılan Eğitim Müdürü Dr. Gökhan Büyüksenğür; TSPAKB, aracı kurumlar ve aracı kurumlarda iş olanakları konularında bilgi vermiştir.

TSPAKB HALKA ARZ İLKELERİ

Ülkemiz, gelecek vaat eden demografik yapısı, nitelikli işgücü, bölgesel konumu, büyüyen ve gelişen ekonomisiyle tüm dünyanın ilgisini çekmektedir. Son dönemde derecelendirme kuruluşlarının birbiri ardına Türkiye ile ilgili olumlu görüş vermeleri de bu ilginin en somut örneği olmuştur.

Bu kapsamda ülkemizin dünyanın sayılı finans merkezleri arasındaki yerini almasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. İstanbul Finans Merkezi Eylem Planının önceliklerinden biri halka açık olmayan şirketlerin sermaye piyasasına açılması ve sermayenin tabana yayılmasını teşvik etmek olarak belirlenmiştir. Böylece, İstanbul'un bölgesel ve küresel finans merkezi olmasının yanı sıra ülkemizde istihdamın ve uluslararası fon girişinin artmasına yardımcı olacağı ve ekonomik büyümeye katkı sağlanacağı düşünülmüştür.

Halka açılmanın gerek ülke ekonomisine gerekse

şirketlere sağlayacağı faydalara yönelik farkındalığın artırılması için, düzenleyici kurumların ve Birliğimizin katkılarıyla 2010 yılında Halka Arz Seferberliği başlatılmıştır. Seferberlik kapsamında halka arz süreci kolaylaştırılmış ve maliyetler düşürülmüştür. Bu düzenleme ve faaliyetlerin ana amacı; ekonomimize katkı sağlamak ve ülkemizin dünya finans piyasasında hak ettiği yere daha hızlı ulaşmasını sağlayabilmektir.

Ancak, iyi niyetle oluşturulan bu esnek yapıya karşın, geçtiğimiz iki yıllık süreçte, gerçekleştirilen pay senedi halka arzlarının büyük bölümünün nicelik ve nitelik olarak beklenen düzeyde olmadığı, hatta çoğu halka arzın yatırımcılara zarar ettirerek sermaye piyasasının algısını olumsuz etkilediği gözlenmiştir.

Son dönem halka arzlardaki bu olumsuz sonuçları tüm sektörün ortak sorunu ve sorumluluğu olarak

Halka Arz Çalışma Grubu Üye Temsilcileri	Üye Temsilcisi	Kurumu
Berra Doğaner	Turkish Yatırım	
Cenk Aksoy	Camiş Menkul Değerler A.Ş.	
İlkay Kaynak		
Çağan Erkan	Garanti Yatırım Menkul Kıy. A.Ş.	
Doğa Oran		
Dilan Pamir	Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	
Bülent Sezgin		
Erdem Kütükoğlu	Eczacıbaşı Menkul Değerler A.Ş.	
Funda Değirmenci	Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.	
İpek Hekimoğlu	Finans Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	
Miryam Mastaoğlu	Endeks Türev Yatırım Men. Değ. A.Ş.	
Tayfun Oral	Oyak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	
Buğra Baban		

gören Birliğimiz, süreç içerisinde kendi öz eleştirisini yapmıştır. Halka arzların, üyelerimiz olan aracı kuruluşların katılımı olmadan gerçekleştirilmesinin mümkün olmayacağı gerçeğinden hareketle, sorunu çözmeye yönelik sektör ilkeleri oluşturmak için Birlik bünyesinde bir "Halka Arz Çalışma Grubu" kurulmuştur.

Dokuz üyemizin temsilcilerinden oluşan Çalışma Grubu, ilk toplantısını 7 Aralık 2012 tarihinde gerçekleştirmiş ve süreç içerisinde birçok kez bir araya gelerek, halka arzın dört ayağı olan ihraççı, yatırımcı, aracı kuruluş ve düzenleyici bazında sorunların belirlenmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi için çalışmalar yapmıştır.

Bu çalışmaların sonucunda, halka arzlar konusunda sektör prensipleri oluşturulmuştur. Çalışma grubu tarafından belirlenen ve Birliğimizce de benimsenen "TSPAKB Halka Arz İlkeleri", 26 Mart 2013 tarihinde Birlik merkezinde düzenlenen bir basın toplantısı ile kamuoyuna duyurulmuştur.

Halka arz faaliyetlerine, şirketlere ve yatırımcılara ilişkin ilkeler olmak üzere üç başlıkta düzenlenen ilkeler, TSPAKB Başkanı Attila Köksal ve Halka Arz Çalışma Grubu Başkanı Dr. M. Berra Doğaner tarafından açıklanmıştır. İlkeler aşağıda yer almaktadır.

Halka Arz Faaliyetlerine İlişkin İlkeler

1. Üyeler, halka arz faaliyetlerine, sadece gelir amaçlı bakmazlar.

2. Üyeler, prensip olarak kendilerinin yatırım yapmayacağı şirketleri halka arz etmezler.
3. Üyeler, halka arzların geniş katılımlı konsorsiyumlar oluşturarak gerçekleşmesine gayret gösterirler.
4. Üyeler, kurumsal finansman ve araştırma ekibinin niteliğini artırmak için gerekli özeni gösterirler. Çalışanlarının, halka arz sürecinde gerekli özen ve itinanın gösterilmesini sağlamaya yönelik eğitimlere katılmasını sağlarlar.
5. Üyeler, şirket ile yatırımcı arasında eşit mesafede bulunarak, iki tarafın haklarını dengeli olarak gözetirler.
6. Üyeler, halka arz fiyatının belirleneceği değerlendirme raporlarının, varsayımları ve dayanaklarını detaylı bir şekilde içererek hazırlanmasını ve yatırımcılarla paylaşılmasını sağlarlar.
7. Üyeler SPK tarafından yayınlanmış uluslararası değerlendirme standartlarına uyarlar.
8. Üyeler, halka açılacak şirketler tarafından sunulan değerlemeye baz teşkil edecek varsayımlara ihtiyatla yaklaşırlar. Farklı değerlendirme yöntemleri kullanılarak elde edilen sonuçlar arasında büyük farklar varsa, farkın açıklanabilir, hesap verilebilir, savunulabilir olmasına özen gösterirler.

9. Üyeler, halka arz fiyatının tüm paydaşlar için adil olmasına gayret ederler.
10. Üyeler, halka arzda fiyat aralığını dar tutarlar.
11. Üyeler, sektör, şirket ve ihrac bazında farklılıkları dikkate alarak, halka arz fiyatının iskontolu olarak belirlenmesine gayret ederler.
12. Üyeler, halka arzın çoğunluğu yurt içi ve/veya yurt dışı kurumsal yatırımcıya tahsis edilmemişse, fiyat aralığı uygulamazlar, tek fiyattan talep toplarlar.
13. Üyeler, belirlenen fiyat bandı aralığında, yurt içi ve yurt dışında yeterli talep varken, izahnamede belirlenen yatırımcı grupları arasında tahsisat oranlarını değiştirmez, tahsisat kaydırması yapmazlar.
14. Üyeler, halka arza yurt içi ve yurt dışında yeterli talep oluşmazsa, halka arz tutarını küçültmek yerine, halka arzı iptal etmeyi ya da ertelemeyi tercih ederler.
15. Üyeler, halka arzda, izahnamede belirtilenler haricinde yatırımcılara herhangi bir yol ve yöntem aracılığıyla farklı fiyat uygulayamazlar.
16. Üyeler, halka arzlarda verilecek teşvikleri, süreye bağlı olmayan ve hisse senedi fiyatını etkilemeyen yöntemlerden seçerler.

17. Üyeler, tahsisatın ağırlıklı olarak yabancı yatırımcılara ayrıldığı halka arzlarda Uluslararası Halka Arz Sirküleri (International Offering Circular) olmasını tercih ederler.

Şirketlere İlişkin İlkeler

1. Üyeler, halka arzını yapacakları şirket konusunda seçici davranırlar.
2. Üyeler, halka açılacak şirketin, doğru zamanda ve adil fiyattan halka arza yönlendirilmesine dikkat ederler.
3. Üyeler, halka açılacak şirketin değeri odaklı rekabet yapmazlar.
4. Üyeler, halka arz edilecek şirketlere, yatırımcı menfaatlerini koruyacak yapılandırmalar tavsiye ederler.
5. Üyeler, halka açılacak şirketin temettü dağıtım politikasının açıkça duyurulmasını önerirler.
6. Üyeler, halka açılacak şirketin, kurumsal yönetim ilkelerini benimsemesine özen gösterirler.
7. Üyeler, halka açılacak şirketin bağımsız denetim raporlarının nitelikli olmasına dikkat ederler.
8. Üyeler, halka arz edilecek şirketlerin asgari olarak finansal ve hukuki açılardan ayrıntılı inceleme çalışmasına (due diligence) tabi tutulmasını sağlarlar.

Yatırımcılara İlişkin İlkeler

1. Üyeler, uzun vadeli düşünen bireysel yatırımcılar ile kurumsal yatırımcıların halka arza katılımı için çaba harcarlar.
2. Üyeler, halka arzda bireysel yatırımcıya tahsis edilen payın, halka arzın tabana yayılması amacıyla mümkün olduğunca çok yatırımcıya ulaşması için azami özeni gösterirler. Halka arzlarda en yaygın müşteri kitlesine ulaşmayı hedefleyecek şekilde pazarlama yaparlar.
3. Üyeler, halka arzın yapısına uygun yatırımcı grupları ve tahsisat oranlarının belirlenmesine dikkat ederler.
4. Üyeler, halka arzda, en kısa sürede, en yüksek getiriye elde edeceklerine yönelik müşteri kanısını değiştirmek için çaba gösterirler.

DÜNYADA ARACI KURULUŞLAR

Son dönemde ülkemizde faaliyet gösteren aracı kuruluşların asgari sermaye tutarları ile aracı kuruluş sayıları kamuoyunda tartışılmaktadır. Bu tartışmalardan yola çıkarak bu çalışmamızda gelişmiş ve gelişmekte olan çeşitli ülkelerde aracı kuruluşların faaliyet alanları incelenmiş, faaliyet gösteren aracı kuruluş sayıları araştırılmıştır.

I. GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELER

A. Güney Afrika

Güney Afrika sermaye piyasasında düzenleyici otorite Finansal Hizmetler Kurumudur (Financial Services Board-FSB). 1990 yılında kurulan FSB, banka dışı finans kesiminde, yatırımcıların ve finansal kurumların haklarını korumak amacıyla çeşitli düzenlemeler yapmaktadır.

Güney Afrika'da bir tane borsa bulunmaktadır. Johannesburg Menkul Kıymetler Borsası'nda (Johannesburg Stock Exchange-JSE) hisse senedi, türev, tahvil ve borçlanma araçları işlem görmektedir.

Finansal Hizmetler Kurumu düzenlemelerine göre borsalara üye kurumların asgari sermaye tutarı 400.000 Rand'dır (yaklaşık 45.000 \$). JSE'ye üye olmak isteyen kurumun en az %10 hissesi Güney Afrika Cumhuriyeti vatandaşlarına ait olmalıdır. Güney Afrika'da şirketler gerekli izni alarak birden fazla alanda faaliyet gösterebilmektedirler. Örneğin bir aracı kurum hem hisse senedi piyasası hem hisse senetlerine dayalı vadeli işlem piyasasında farklı bir sermayeye gerek olmadan faaliyet gösterebilmektedir.

Güney Afrika'nın en büyük ve en eski borsası niteliğindeki Johannesburg Menkul Kıymetler Borsasında dört piyasa bulunmaktadır. Bu piyasalarda işlem yapan üye sayıları Mart 2013 itibarıyla tabloda belirtilmiştir. Dünya Borsalar Birliği Federasyonu 2012 yılı verilerine göre hisse senedi piyasası işlem hacmi 336 milyar \$, SAFEX-ED piyasası temsili işlem hacmi 523 milyar \$, SAFEX-AGRIC piyasası temsili işlem hacmi 62 milyar \$ olmuştur.

B. Hindistan

Hindistan Merkez Bankası, 1949 yılında finans piyasalarının düzenlenme ve denetlenmesinden sorumlu kurum olarak belirlenmiştir. 1994 yılında Merkez Bankası bünyesinde kurulan Finansal Denetleme Kurulu (Board for Financial Supervision-BFS) finans piyasalarının denetlenmesinden sorumlu olarak bu görevi devam ettirmektedir. 1992 yılında kurulan Hindistan Menkul Kıymetler ve Borsa Kurulu (Securities and Exchange Board of India-SEBI) ise menkul kıymet ve türev borsaları, aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, menkul kıymet ihraç eden şirketler, kredi derecelendirme kuruluşları, takas ve saklama kurumları ile yatırım fonları ve yatırım ortaklıkları gibi kurumlarla ilgili düzenlemeler yapmaktadır.

Johannesburg Borsası	Ürünler	Üye Sayısı
Hisse Senedi Piyasası	Hisse Senetleri, Borsa Yatırım Fonları, Hisse Senedine Çevrilebilir Tahviller	63
SAFEX-ED	Hisse Senetlerine Dayalı Vadeli İşlem Sözleşmeleri ve Opsiyonlar	57
SAFEX-AGRIC	Tarımsal Ürünlere Dayalı Vadeli İşlem Sözleşmeleri ve Opsiyonlar	102
YIELD X	Faiz ve Faize Dayalı Türev Ürünler	-

Kaynak: JSE

NSE Borsası Piyasaları	Şirket Tipi	Asgari Sermaye	
		Rupi	Dolar
Hisse Senedi Piyasası	Anonim Şirketler	10,000,000	185,000
	Şahıs ve Limited Şirketler	7,500,000	138,000
Türev Piyasası	Anonim Şirketler	10,000,000	185,000
	Şahıs ve Limited Şirketler	7,500,000	138,000
Sabit Getirili Menkul Kıymetler	Anonim ve Limited Şirketler	20,000,000	370,000
Kaynak: NSE			

2012 sonu itibarıyla Hindistan'da kurulu 21 borsa olmasına rağmen işlemlerin çoğu Hindistan Ulusal Menkul Kıymetler Borsası (National Stock Exchange of India-NSE) ve Bombay Menkul Kıymetler Borsasında (Bombay Stock Exchange-BSE) gerçekleşmektedir.

Hindistan Ulusal Menkul Kıymetler Borsasında, hisse senedi ve yatırım fonlarının işlem gördüğü Sermaye Piyasası, sabit getirili menkul kıymetlerin işlem gördüğü Toptan Borçlar Piyasası ile türev ürünlerin işlem gördüğü Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası bulunmaktadır.

Bombay Menkul Kıymetler Borsasında ise, hisse senetleri, sabit getirili menkul kıymetler, vadeli işlem sözleşmeleri ve opsiyonlar işlem görmektedir.

Hindistan Menkul Kıymetler ve Borsa Kurulu (SEBI) aracılık faaliyetinin

de bulunacak kişi ve kurumların onaylanmasından sorumludur. Ayrıca, aracılık şartları ve asgari sermaye gereksinimlerini de belirlemektedir. Hindistan'da aracılık hizmetlerini en az iki ortağı olan limited veya anonim şirket şeklinde yapılmış aracı kurumlar sürdürebilmektedir. Ayrıca borsaya, şahıslar da üye olabilmektedir. Üyelik için şahıslarda aranan şartlar, limited ve anonim şirketlerin ortak ve yöneticileri için de geçerlidir. Üye olmak isteyen kişinin/ortağının en az 21 yaşında, Hindistan vatandaşı, üniversite mezunu ve minimum 2 yıl sektör deneyimine sahip olması gerekmektedir. Anonim şirketlerde bu şartlara uyan en az iki yönetici olması zorunludur. Asgari sermaye, şirket tipine ve piyasa üyeliğine göre farklılık göstermektedir.

Hindistan Ulusal Menkul Kıymetler Borsasında üyelik için asgari sermaye yeterlilikleri tabloda verilmiştir. Borsada birden fazla piyasada işlem yapabilmek için asgari sermaye tutarlarının toplanması gerekmektedir. Örneğin, yalnızca hisse senedi işlemi yapacak kurumların asgari sermayesi 10 milyon Rupı (185.000 \$) iken hem hisse senedi hem tahvil işlemleri yapacak kurumların (10+20) 30 milyon Rupı (555.000 \$) sermayesi olmalıdır.

Hindistan Ulusal Menkul Kıymetler Borsasına kayıtlı üye sayısı Mart 2012 itibarıyla 1.340'tır. Dünya Borsalar Birliği verilerine göre 2012 yılında hisse senedi işlem hacmi 526 milyar \$, türev piyasası temsili işlem hacmi 6.3 trilyon \$, sabit getirili menkul kıymet piyasası işlem hacmi 138 milyar \$ olmuştur.

C. Malezya

Malezya Sermaye Piyasası Komisyonu (Securities Commission of Malaysia-SC) sermaye piyasası faa-

Malezya Sermaye Piyasası Aracılık Faaliyetleri	Kurum Türü	Asgari Sermaye		Kurum Sayısı
		Ringit (mn.)	Dolar (mn.)	
Menkul Kıymet Aracılık	Yatırım Bankası	500	160	14
	Aracı Kurum	20	7	20
	Universal Aracı Kurum	100	32	1
Türev İşlemlerine Aracılık	Aracı Kuruluş	5	2	20
Portföy Yönetimi	Aracı Kuruluş	2	0.65	81
Kurumsal Finansman	Yatırım Bankası	0.5	0.16	67
Yatırım Danışmanlığı	Aracı Kuruluş	0.5	0.16	52
Bireysel Emeklilik	Aracı Kuruluş	0.5	0.16	15
Kaynak: Malezya Sermaye Piyasası Komisyonu				

liyetlerinin düzenlenmesi ve denetlenmesinden sorumludur. Sermaye Piyasası Komisyonu borsa, aracı kurum, yatırım bankaları, takas ve saklama kuruluşları ile menkul kıymet ve türev araçların denetlenmesi ve düzenlenmesinden sorumludur.

Malezya'da 3 borsa vardır. Bunlar, Malezya Menkul Kıymetler Borsası, Malezya Türev Borsası, Malezya Tahvil Borsası'dır. Malezya Menkul Kıymetler Borsasında hisse senetleri, borsa yatırım fonları ve varantlar işlem görmektedir. Malezya Tahvil Borsasında devlet tahvili ve bonoları, özel sektör borçlanma araçları ve varlığa dayalı menkul kıymetler işlem görmektedir. Malezya Türev Borsasında hisse senedi endekslerine, faiz oranlarına ve ham petrole dayalı vadeli işlem ve opsiyon kontratları işlem görmektedir.

Malezya'da hisse senedi işlemlerine aracılık, türev işlemlerine aracılık, portföy yönetimi, yatırım danışmanlığı ve bireysel emeklilik faaliyetleri için Malezya Sermaye Piyasası Komisyonundan yetki belgesi alınması gerekmektedir.

Malezya'da aracı kurum birleşmelerinin teşvik edilmesi için 2001 yılında universal aracı kurum kavramı oluşturulmuştur. Bu çerçevede en az 4 aracı kurumun birleşerek sermaye yapılarında iyileşme hedeflenmektedir. Universal aracı kurumlar oluşturulmasında, birleşmeler için damga vergisi ve gayrimenkul vergilerinde 2 yıl için vergi indirimi teşviki getirilmiştir.

Mart 2013 itibarıyla Malezya Sermaye Piyasası Komisyonu'na kayıtlı aracı kuruluş sayıları ve asgari sermaye yükümlülükleri lisans türüne göre tabloda belirtilmiştir. Borsada birden fazla piyasada işlem ya-

pabilmek için asgari sermaye tutarlarının toplanması gerekmektedir.

Dünya Borsalar Birliği verilerine göre Malezya'da hisse senedi işlem hacmi 124 milyar \$, türev piyasası temsili işlem hacmi 225 milyar \$, sabit getirili menkul kıymet piyasası işlem hacmi 182 milyar \$ olmuştur.

D. Tayland

Tayland Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu (Securities and Exchange Commission Thailand-SEC) sermaye piyasasının denetiminden sorumludur. Komisyon Maliye Bakanlığı'nın denetimine tabidir.

Tayland Borsası (Stock Exchange of Thailand-SET) ve Tayland Türev Borsası (Thailand Future Exchange-TFEX) olmak üzere ülkede iki borsa bulunmaktadır. Tayland Borsasının hisse senedi piyasasında hisse senetleri, borsa yatırım fonları, varantlar ve yatırım ortaklıkları işlem görmektedir. Tayland Borsası tahvil piyasasında kamu ve özel sektör tahvilleri işlem görmektedir.

Tayland Türev Borsasında ise hisse senedi endeksinde dayalı vadeli işlem sözleşmeleri, endekse dayalı opsiyonlar, hisse senedine dayalı kontratlar, altına dayalı vadeli işlem sözleşmeleri ve faiz oranlarına dayalı vadeli sözleşmeler ile enerjiye dayalı sözleşmeler işlem görmektedir.

Tayland'da sadece aracı kurumların hisse senedi işlemleri yapmasına izin verilirken, tahvil ve bono işlemleri banka ve aracı kurumlarca yürütülebilmektedir.

Tayland'da sermaye piyasası faaliyetinde bulunmak isteyen şirketlerin, Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu'nun onayıyla Maliye Bakanlığı'ndan lisans alması gerekmektedir. Lisanslar A, B, C ve D olmak üzere dört tipe ayrılmıştır.

Mart 2013 itibarıyla Tayland Borsası hisse senedi piyasasına 38 aracı kurum üyedir. Tahvil ve bono işlemlerine aracılık eden 32 aracı kurum ile 21 banka bulunmaktadır. 21 bankanın 12 tanesi yerel banka, 9 tanesi ise yabancı bankadır.

Tayland Türev Borsasına üye 41 tane kurum bulunmaktadır. Dünya Borsalar Birliği 2012 yılı verilerine göre hisse senedi işlem hacmi 235 milyar \$, sabit getirili menkul kıymet piyasası işlem hacmi 7 milyon \$ olmuştur.

Tayland Sermaye Piyasası Yetki Belgeleri

Lisans Tipi	Asgari Sermaye
Tüm Hizmetler Lisansı (A Tipi)	500 milyon baht (16,6 milyon \$)
Menkul Kıymet Hizmetleri Hisse Senedi Alım-Satıma Aracılık Halka Arza Aracılık Yatırım Danışmanlığı Yatırım Fonu Yönetimi Portföy Yönetimi Kredili ve Ödünç İşlemler Risk Sermayesi Yönetimi	Türev İşlemleri Türev İşlemlerine Aracılık Türev İşlemlerine Danışmanlık Türev İşlemleri Portföy Yönetimi
Sabit Getirili Menkul Kıymetler Lisansı (B Tipi)	100 milyon baht (3,3 milyon \$)
Menkul Kıymet Hizmetleri SGMK Alım Satıma Aracılık SGMK Halka Arza Aracılık Yatırım Danışmanlığı SGMK Kredili ve Ödünç İşlemleri	Türev İşlemleri Türev İşlemlerine Aracılık Türev İşlemlerine Danışmanlık
Portföy Yönetimi Lisansı (C Tipi)	100 milyon baht (3,3 milyon \$)
Menkul Kıymet Hizmetleri Yatırım Fonu Yönetimi Portföy Yönetimi Yatırım Fonu-Alım Satıma Aracılık Yatırım Fonu-Halka Arza Aracılık Yatırım Danışmanlığı Risk Sermayesi Yönetimi	Türev İşlemleri Türev İşlemleri Portföy Yönetimi
Yatırım Fonu Lisansı (D Tipi)	100 milyon baht (3,3 milyon \$)
Yatırım Fonu-Alım Satıma Aracılık Yatırım Fonu-Halka Arza Aracılık	

Kaynak: Tayland Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu

II. GELİŞMİŞ ÜLKELER

A. Avrupa Birliği

Avrupa Birliği'nin Finansal Ürün Piyasaları Direktifi (MiFID-Markets in Financial Instruments Directive) yatırım kuruluşlarının faaliyetlerini düzenlenmektedir. Direktif kapsamındaki hizmetler aşağıdaki gibidir:

Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri:

1. Finansal ürün kesin alım-satımına ilişkin emirlerin alınması ve iletilmesi,
2. Müşteri adına emirlerin gerçekleştirilmesi,
3. Aracı kurumun kendi hesabına işlem yapması,
4. Portföy yönetimi,
5. Yatırım danışmanlığı,
6. Sermaye piyasası araçlarının halka arzına bakiyeyi yüklenim yoluyla aracılık etmek,
7. Sermaye piyasası araçlarının halka arzına en iyi gayret yöntemiyle aracılık etmek,
8. Alternatif işlem kanallarının işletilmesi ve bunların üzerinden işlemlerin yapılması.

Yardımcı Hizmetler:

1. Finansal ürünlerin saklaması ve bununla ilgili diğer hizmetler,
2. Finansal kuruluşun aracılık ettiği bir veya daha fazla finansal üründe işlem yapması için yatırımcıya kredi vermesi,
3. Sektörel strateji, sermaye yapılanması ve ilgili diğer konularda danışmanlık yapmak, şirket satın alma ve birleşme projelerinde danışmanlık yapmak ve hizmet vermek,
4. Araştırma ve finansal analiz.

Yürütülen faaliyetlere göre üç farklı asgari sermaye seviyesi tanımlanmıştır. Asgari sermayesi 730.000 € veya 125.000 € olan kurumlar saklama yapabilmektedir.

- 730.000 € (~1,7 milyon TL): Müşteri nakit ve menkul kıymetlerini saklayabilen ve diğer sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunan kurumlar. Bu noktada saklama kavramını da açıklamak

faydalı olacaktır. Yatırımcı bir aracı kurumda işlem yapıyorsa ve hisse senedi bakiyesi o aracı kurumdaki hesabında kalıyorsa, yatırımcı saklama hizmetini o aracı kurumdan alıyordur. Ancak yatırımcı, işlem yaptıktan sonra hisse senetlerini bir başka kurumdaki hesabına aktarmak isterse, o kurumdan saklama hizmeti almıyor demektir. Bu durumda hisse senetlerini aktardığı diğer kurum saklamacı kuruluştur.

- 125.000 € (~290.000 TL): Müşterilerin emirlerini ileten ve/veya gerçekleştiren ve/veya müşteri portföylerini yöneten aracı kurumlar. Bu kurumlar halka arz edilen menkul kıymetlerin tümüne yüklenim yapamaz ve kendi portföyündeki menkul kıymetlerle müşteri emri gerçekleştiremez. Yetkili otorite, belirli limitler çerçevesinde, aracı kurumların özkaynaklarını finansal araçlarda değerlendirilmesine izin verebilmektedir.

AB'de Aracılık Faaliyetleri	Asgari Sermaye
Müşteri adına emirlerin iletilmesi, yatırım danışmanlığı, halka arzlarda en iyi gayret yöntemiyle aracılık, alternatif işlem kanallarının işletilmesi ve bunların üzerinden işlemlerin yapılması, portföy yönetimi yapan kurumlar. (*)	50,000 €
(*)+Müşterilerin nakdini ve/veya menkul kıymetlerin saklamasını yapan kurumlar. (**)	125,000 €
(**)+Halka arz edilen menkul kıymetlerin tümüne yüklenim ve kendi portföyünden müşterilere alım-satım yapan kurumlar.	730,000 €
Kaynak: MiFID	

Yetkili otorite, saklama hizmeti veremeyen, halka arz edilen menkul kıymetlerin tümüne yüklenim yapamayan, portföy işlemi yapamayan aracı kurumların asgari sermayesini 50.000 €'ya (~115 bin TL) kadar indirebilir.

Direktif kapsamında Avrupa Birliği ülkelerinde yatırım kuruluşları aynı şartlara tabidir.

1. Almanya

Almanya sermaye piyasası faaliyetleri Federal Mali Denetleme Otoritesi (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht-BAFIN) tarafından düzenlenmekte ve denetlenmektedir. Almanya'da faaliyette bulunmak isteyen aracı kurumlar bu otoriteden izin almak zorundadır.

Almanya'da yedi borsa mevcuttur. En büyük borsa olan Deutsche Börse'de işlem gören ürünler; hisse senetleri, tahviller, borsa yatırım fonları ve türevlerden oluşmaktadır.

Deutsche Börse'ye kayıtlı olan aracı kuruluş sayısı 2013 yılının Mart ayı itibariyle 247'dir. Almanya menşeli olan aracı kuruluş sayısı 120'dir. Diğer ülkelerden Almanya'da işlem yapan aracı kuruluş sayısı ise 127'dir. Dünya Borsalar Birliği 2012 yılı verilerine göre hisse senedi işlem hacmi 1,3 trilyon \$, sabit getirili menkul kıymet piyasası işlem hacmi 44 milyar \$ olmuştur.

2. Fransa

Fransa sermaye piyasası faaliyetleri Finansal Piyasalar Otoritesi (Autorité des Marchés Financiers-AMF) tarafından düzenlenmekte ve denetlenmektedir. Fransa'da faaliyette bulunmak isteyen aracı kurumlar bu otoriteden izin almak zorundadır.

2000 yılında Paris Borsası'nın Amsterdam, Lizbon ve Brüksel ile birleşmesiyle oluşan Euronext Paris Borsasında işlem gören ürünler; hisse senetleri, tahviller, borsa yatırım fonları ve türevlerden oluşmaktadır.

Fransa'da kurulu aracılık işlemi yapan kuruluş sayısı halihazırda 97'dir. Diğer ülkelerden Fransa'da işlem yapan aracı kuruluş sayısı 53'tür. Toplamda

Fransa'da aracılık yapan 150 kuruluş mevcuttur. Yani sıra AB üyesi ülkelerdeki aracı kuruluşlar da faaliyet gösterebilmektedir. Dünya Borsalar Birliği 2012 yılı verilerine göre hisse senedi işlem hacmi 1.6 trilyon \$, sabit getirili menkul kıymet piyasası işlem hacmi 16 milyar \$ olmuştur.

3. İngiltere

İngiltere sermaye piyasası faaliyetleri Finansal Hizmetler Otoritesi (Financial Services Authority-FSA) tarafından düzenlenmekte ve denetlenmektedir. İngiltere'de faaliyette bulunmak isteyen aracı kurumlar bu otoriteden izin almak zorundadır.

Londra Borsası, Ekim 2007 yılında İtalya Borsası ile birleşmiştir. Londra Borsası'nda menkul kıymetler; hisse senetleri, tahviller, borsa yatırım fonları, türev ürünler işlem görmektedir.

İngiltere Finansal Hizmetler Kurumu'nun yayınladığı banka, ev kredisi veren kuruluşlar ve yatırım firmalarının düzenlenmesini anlatan BIPRU (Prudential Sourcebook for Banks, Building Societies and Investment Firms), firmaları 50.000 €, 125.000 € ve 730.000 € olarak üçe ayırmıştır. MiFID'e paralel ola-

arak yapılan bu uygulamada asgari sermaye tutarları Avrupa Birliği ile aynı olarak belirlenmiştir.

Londra ve İtalya borsalarında aracılık faaliyetinde bulunan hisse senedi piyasası işlemleri için 497, türev piyasası işlemleri için 78 ve sabit getirili menkul kıymetler piyasası işlemleri için 42 üye bulunmaktadır. Dünya Borsalar Birliği 2012 yılı verilerine göre hisse senedi piyasası işlem hacmi 2.2 trilyon \$, sabit getirili menkul kıymet piyasası işlem hacmi ise 4.6 trilyon \$ olmuştur.

B. Amerika Birleşik Devletleri

Amerika Birleşik Devletleri'nde Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu (Securities and Exchange Commission-SEC) sermaye piyasası faaliyetlerinin düzenlenmesi ile ilgili başlıca kuruluştur. Aracı kuruluş faaliyetinde bulunmak isteyen kurumlar SEC'den onay alarak, kayıt olmak zorundadır.

ABD'de 5'i elektronik borsa olmak üzere toplamda 31 tane borsa bulunmaktadır. Bu borsaların en büyüğü New York Borsası'dır (New York Stock

Exchange-NYSE). New York Borsası'nda hisse senetleri, tahviller, borsa yatırım fonları, türev ürünler işlem görmektedir.

ABD'de Aracılık Türleri	Asgari Sermaye
Tam Hizmet Aracısı (Prime Broker): Alım satım aracılığı ve halka arza aracılık hizmeti verebilen, müşteri nakit ve menkul kıymetinin saklamasını üstlenebilen aracı kurumlar. Ayrıca, açığa satış, kredili işlem, kaldıraçlı işlem, mutabakat gibi sofistike hizmetler sunar.	1,500,000 \$
Piyasa Yapıcısı (Carrying Broker): Alım satım aracılığı ve halka arza aracılık hizmeti verebilen, müşteri nakit ve menkul kıymetinin saklamasını üstlenebilen, yatırım fonu işlemleri yapabilen, piyasa yapıcılığı yapabilen aracı kurumlar.	250,000 \$
Aracı Kurum (Carrying Broker): Alım satım aracılığı ve halka arza aracılık hizmeti verebilen, müşteri nakit ve menkul kıymetinin saklamasını üstlenebilen, yatırım fonu işlemleri yapabilen aracı kurumlar.	100,000 \$
Tanıtım Aracısı (Introducing Broker), Tip 1: Aldığı emirleri başka aracılar iletmek suretiyle menkul kıymet, türev işlem ve yatırım fonu alım satımı yapabilen, halka arza aracılıkta en iyi gayret yöntemi ile aracılık yapabilen kurumlar.	50,000 \$
Tanıtım Aracısı (Introducing Broker), Tip 2: Aldığı emirleri başka aracılar iletmek suretiyle menkul kıymet, türev işlem ve yatırım fonu alım satımı yapabilen kurumlar.	25,000 \$
Tanıtım Aracısı (Introducing Broker), Tip 3: Müşteriden nakit ya da varlık kabul edemeyen, alım satım emirlerini başka aracı kurumlara ileten kurumlar.	5,000 \$
Kaynak: ABD Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu	

SEC, Tek Düzen Net Sermaye Kuralını (Uniform Net Capital Rule) getirmiştir. Bu kural aracı kurumların asgari sermaye şartlarını belirlemektedir. Sunulan hizmet karşılığında aracı kuruluşların sahip olması gereken minimum sermaye gereksinimleri tabloda gösterilmiştir.

ABD'de aracılık işlemi yapan tüm kuruluşların FINRA'ya üyeliği bulunmaktadır. FINRA verilerine göre Amerika'da 4.275 adet aracılık işlemi yapan kuruluş mevcuttur. Dünya Borsalar Birliği verilerine göre NYSE Borsasında 591 üye hisse senedi piyasasında işlem yapmakta olup 2012 yılı işlem hacmi 13.4

trilyon \$ olmuştur.

C. Kanada

Kanada 10 eyalet ve 3 bölgeden oluşan federal yönetime sahip bir ülkedir. Bu eyalet ve bölgelerden öne çıkanlar sırasıyla Ontario, Alberta, Québec ve British Columbia'dır. Kanada'da sermaye piyasası faaliyetleri büyüklüğü açısından en büyük düzenleyici otorite Ontario Menkul Kıymetler Komisyonu'dur.

Kanada'daki en büyük borsa grubu olan TMX Grup bünyesinde 3 adet borsa bulunmaktadır. Bunlar, Toronto Menkul Kıymet Borsası (Toronto Stock Exchange-TSX), TSX Girişim Borsası (TSX Venture Exchange) ve Montreal Türev Borsası'dır.

Toronto Menkul Kıymetler Borsası'nda hisse senetleri, tahviller ve borsa yatırım fonları işlem görmektedir. Montreal Türev Borsası'nda hisse senedi, en-

deks, faiz ve dövizde dayalı vadeli işlem kontratları işlem görmektedir.

Kanada sermaye piyasasında üç tip aracı kurum bulunmaktadır: karma, kurumsal ve bireysel. Bireysel aracı kurumlar yalnızca bireysel yatırımcılara hizmet verebilirken, kurumsal aracı kurumların yatırımcı tabanını sigorta şirketleri, bankalar ve yatırım fonları gibi şirketler oluşturmaktadır. Karma aracı kurumlar ise her iki yatırımcı sınıfına hizmet verebilen şirketleri ifade etmektedir. Kanada'da halihazırda 11 karma, 78 kurumsal ve 115 bireysel olmak üzere toplam 204 aracı kurum bulunmaktadır.

Kanada'daki aracı kurumların tabi olduğu sermaye yeterliliği kriterleri risk bazlıdır. Aracı kurumun büyüklüğüne ve faaliyet alanlarının genişliğine göre sermaye yeterliliği değişmektedir.

Kanada'da Yatırım Endüstrisi Düzenleme Kurumu (Investment Industry Regulatory Organization of Canada-IIROC) verilerine göre, borçlanma ve hisse senedi piyasalarında işlem yapan 211 aracı kuruluş bulunmaktadır. Dünya Borsalar Birliği'nin 2012 yılı verilerine göre, TMX Grup bünyesindeki hisse senedi piyasası işlem hacmi 1.4 trilyon \$, tahvil piyasası işlem hacmi 6 milyar \$ olmuştur.

D. Güney Kore

Güney Kore'de sermaye piyasası faaliyetleri, Finansal Hizmetler Komisyonu (Financial Supervisory Commission-FSC) tarafından düzenlenmekte ve denetlenmektedir.

Kore Borsasında hisse senetleri, kamu ve özel sektör tahvilleri, endeks, faiz, döviz, emtia ve hisse senedi dayanaklı türev ürünler, yatırım fonları, borsa yatırım fonları, gayrimenkul yatırım ortaklıkları ve hisse se-

nedi varantları işlem görmektedir.

Güney Kore'de aracı kuruluşlar için belirlenen asgari sermaye gereksinimleri yürütülecek faaliyet türü ve hizmet verilecek olan yatırımcı türüne göre değişmektedir. Ülkede aracı kurumlar; aracılık, halka arza yüklenim ve alım-satıma ek olarak aşağıda tanımlanan faaliyetlerden; saklama, yatırım danışmanlığı ve ihtiyari yatırım danışmanlığı yapabilmektedir. Vadeli işlem şirketleri; türev ürünlerin alım-satımına aracılık işlemi yapabilmektedir. Portföy yönetim şirketleri ise portföy yönetimine ek olarak yatırım danışmanlığı ve ihtiyari yatırım danışmanlığı yapabilmektedir.

Güney Kore'de aşağıda belirtilen altı yatırım faaliyeti kolundan ez az birinde faaliyet gösteren kurumlar, finansal yatırım şirketi olarak tanımlanmaktadır. Bu şirketler belirtilen faaliyetlere ilişkin gerekli izinleri alarak birden fazla alanda faaliyet gösterebilmek-

Faaliyet	(Milyar Won)		(Bin USD)	
	Tüm Profesyonel Yatırımcılar	Tüm Profesyonel Yatırımcılar	Tüm Profesyonel Yatırımcılar	Tüm Profesyonel Yatırımcılar
Alım-Satım İşlemi				
Borçlanma Aracı, Hisse Senedi, Depo Sertifikaları	50	25	46,215	23,107
Tüm SGMK	20	10	18,486	9,243
Kamu Tahvilleri	8	4	7,394	3,697
Hisse Senedi (Yatırım Fonu hariç)	25	13	23,107	12,016
Yatırım Fonu	8	4	7,394	3,697
Türev	10	5	9,243	4,621
Hisse Senedi Türevleri	5	3	4,621	2,773
Yatırım Aracılığı				
Borçlanma Aracı, Hisse Senedi, Depo Sertifikaları	3	2	2,773	1,849
Tüm SGMK	1	1	924	924
Yatırım Fonu Hariç Hisse Senedi	1	1	924	924
Yatırım Fonu	1	1	924	924
Repo	--	1	--	924
Türev	2	1	1,849	924
Hisse Senedi Türevleri	1	1	924	924
Yatırım Fonu				
Menkul Kıymet, Gayrimenkul, Özel Varlık, Karışık, Kısa Dönem Finansman Yatırım Fonları	8	4	7,394	3,697
Menkul Kıymet, Kısa Dönem Finansman Yatırım Fonları	4	2	3,697	1,849
Gayrimenkul Fonları	2	1	1,849	924
Özel Varlık Fonları	2	1	1,849	924
Yatırım Danışmanlığı				
Menkul Kıymet ve Türev Ürünler	5	0	4,621	369
İhtiyari Yatırım Danışmanlığı				
Menkul Kıymet ve Türev Ürünler	2	1	1,849	924

Kaynak: Kore Finansal Hizmetler Komisyonu

tedir. Örneğin bir aracı kurum hem vadeli işlem, hem de yatırım fonu konularında faaliyet gösterebilmektedir.

1. Alım-Satım İşlemi: Finansal yatırım araçlarının alım-satımı, ihraç ve yüklenimi ile kendi adına alım-satım yapmaya imkan veren faaliyetlerdir. Yatırım bankacılığı, türev ve menkul kıymet alım-satım işlemi yapan kurumlar bu faaliyet kapsamındadır.
2. Yatırım Aracılığı: Finansal yatırım araçlarının alım-satımı, ihraç ve yüklenimi ile başkası adına alım-satım emri kabul etme faaliyetlerdir. Menkul kıymet ya da türev ürün aracılığı yapan aracı kurumlar bu faaliyet kapsamındadır.
3. Yatırım Fonu: Yatırım fonu kurma iznidir. Portföy yönetim şirketleri bu kapsamdadır.
4. Yatırım Danışmanlığı: Yatırımcılara yatırımları konusunda tavsiyelerde bulunma faaliyetidir. Aracı kurum ve portföy yönetim şirketlerinden bu faaliyet için ilave sermaye aranır.
5. İhtiyari Yatırım Danışmanlığı: Yatırımcıların yatırımlarının, aldıkları yetki doğrultusunda bizzat yatırım danışmanı tarafından yönetilmesi faaliyetidir. Aracı kurum ve portföy yönetim şirketlerinden bu faaliyet için ilave sermaye aranır.

Daha önce belirtildiği üzere kurumların asgari sermaye şartları faaliyetler ve müşterilerine göre değişmektedir. Yatırımcılar profesyonel ve diğer olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Profesyonel yatırımcılar, finansal ürünler konusunda profesyonel bilgiye sahip olan finansal kurumlar, kote şirketler, kamu kurumları, uluslararası organizasyonlar, en az 10 milyar won (9 milyon \$) değerinde finansal yatırımı bulunan şirketler ile en az 5 milyar won (4.5 milyon \$) yatırımı bulunan bireyler olarak tanımlanmıştır.

Halihazırda Güney Kore'de hisse senedi aracılığı işlemi yapan 61 aracı kurum, türev aracılığı işlemi yapan 7 şirket bulunmaktadır. Portföy yönetim şirketi sayısı 82'dir. Dünya Borsalar Birliği 2012 yılı verilerine göre hisse senedi işlem hacmi 1.5 trilyon \$, türev piyasası temsili işlem hacmi 168 trilyon \$, sabit getirili menkul kıymet piyasası işlem hacmi 1.3 trilyon \$ olmuştur.

III. DÜNYA BORSALAR FEDERASYONU ÜYE VERİLERİ

Dünya Borsalar Federasyonu'na üye borsaların 2012 sonu itibariyle hisse senedi, tahvil ve türev piyasalarındaki üye sayıları ile bu piyasalarda gerçekleşen

işlem hacimleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Yukarıda incelenen ülkeler ile rakamları teyit edilemeyen bazı borsalar tabloya dâhil edilmemiştir.

Tabloya genel olarak bakıldığında, işlem hacmi yüksek olan ülkelerde aracı kuruluş sayısının yüksek olduğu gözlenmektedir. Yine de bazı istisnalar bu-

Ülkelerdeki Aracı Kuruluş Sayıları ve İşlem Hacimleri (2012)									
Ülke	Hisse Senedi Piyasası			Tahvil Piyasası			Türev Piyasası		
	Aracı Kuruluş Sayısı	İşlem Hacmi (mn.\$)	Aracı Kuruluş Başına İşlem Hacmi	Aracı Kuruluş Sayısı	İşlem Hacmi (mn.\$)	Aracı Kuruluş Başına İşlem Hacmi	Aracı Kuruluş Sayısı	Temsili İşlem Hacmi (mn.\$)	Aracı Kuruluş Başına İşlem Hacmi
AMERİKA									
Bermuda	7	38	5	7	--	--	0	0	--
BM&FBOVESPA (Brezilya)	87	875,418	10,062	63	728	12	68	32,432,899	476,954
Lima (Peru)	26	6,102	235	11	517	47	0	0	--
Meksika	34	126,139	3,710	94	212	2	55	373,473	6,790
Santiago (Şili)	72	45,653	634	103	169,679	1,647	0	0	--
ASYA-PASİFİK									
Colombo (Sri Lanka)	28	1,679	60	1	1	1	0	0	--
Hong Kong	550	1,106,069	2,011	--	--	--	185	5,854,222	31,644
Tokyo (Japonya)	92	3,463,095	37,642	92	1,571	17	126	3,701,570	29,378
Filipinler	184	34,783	189	0	0	--	0	0	--
Şanghai (Çin)	384	2,598,805	6,768	114	127,262	1,116	162	5,040,730	31,116
Şenzen (Çin)	133	2,369,080	17,813	116	22,401	193	0	0	--
AVRUPA-AFRİKA-ORTA DOĞU									
Amman (Ürdün)	60	2,735	46	60	--	--	0	0	--
Atina (Yunanistan)	68	15,950	235	68	11	0	41	2,721	66
BME İspanya	107	851,828	7,961	--	--	--	42	583,899	13,902
Budapeşte (Macaristan)	26	10,883	419	21	25	1	21	2,963	141
Kasablanka (Fas)	17	3,470	204	17	889	52	0	0	--
G. Kıbrıs	17	291	17	9	30	3	0	0	--
Mısır	148	17,856	121	148	6,297	43	0	0	--
İrlanda	20	9,262	463	17	43,260	2,545	0	0	--
Ljubljana (Slovenya)	23	393	17	23	71	3	0	0	--
Lüksemburg	30	132	4	30	439	15	0	0	--
Malta	13	43	3	13	819	63	0	0	--
Mauritius	11	299	27	11	1	0	0	0	--
MICEX (Rusya)	599	337,111	563	599	334,463	558	150	1,573,021	10,487
NYSE Euronext (Avrupa)	197	1,576,121	8,001	197	15,482	79	--	--	--
Oslo (Norveç)	56	146,150	2,610	16	505,094	31,568	20	7,536	377
Suudi Arabistan	30	511,196	17,040	23	119	5	0	0	--
SIX İsviçre	119	585,205	4,918	--	--	--	--	--	--
Tel Aviv (İsrail)	29	49,365	1,702	29	251,692	8,679	20	1,793,132	89,657
Varşova (Polonya)	59	58,364	989	59	932	16	35	163,984	4,685
Viyana (Avusturya)	89	23,404	263	89	153	2	14	20.898	1,493

Kaynak: Dünya Borsalar Federasyonu

lunmaktadır. Örneğin Japonya'da 92 aracı kurum 3 trilyon \$'ın üzerinde hisse senedi işlem hacmi yaparken, Rusya MICEX'te 600'e yakın aracı kurumun hisse senedi işlem hacmi 350.000 \$ civarındadır.

GENEL DEĞERLENDİRME

Bu raporumuzda, gelişmekte olan ülkelerden Güney Afrika, Hindistan, Malezya, Tayland; gelişmiş ülkelerden Almanya, Fransa, İngiltere, Kanada, Amerika Birleşik Devletleri ve Güney Kore'de yapılan aracılık faaliyetleri ve aracılık yapan şirketlerin sahip olmaları gereken asgari sermaye gereksinimleri, işlem hacimleri ve aracı kuruluş sayıları incelenmiştir.

İşlem hacmi yüksek olan ülkelerde aracı kuruluş sayısının yüksek olduğu gözlenmektedir.

Güney Afrika'da borsaya üyelikte tek bir asgari sermaye vardır. Güney Afrika'da Finansal Hizmetler Kurumu düzenlemelerine göre borsalara üye kurumların asgari sermaye tutarı 400.000 Rand'dır (45.000 \$). Güney Afrika incelenen ülkeler arasında bütün piyasalarda faaliyet göstermek için tek bir asgari sermaye uygulayan tek ülkedir.

Hindistan'da ve Malezya'da ise birden fazla piyasada işlem yapabilmek adına farklı piyasalar için ayrı asgari sermaye tutarları belirlenmiştir. Birden fazla piyasada işlem yapabilmek için ürün bazında belirlenen asgari tutarlar toplamı kadar asgari sermayeye ihtiyaç duyulmaktadır. Hindistan'da bütün faaliyetleri yapabilmek için aracı kurumların 40 milyon Rup (740.000 \$), Malezya'da ise 28.5 milyon Ringit (9 milyon \$) asgari sermayeye ihtiyacı vardır.

Tayland Sermaye Piyasasında A,B,C,D olmak üzere 4 çeşit aracı kuruluş lisansı tanımlanmıştır. A tipi lisans tüm hizmetler, B tipi lisans sabit getirili menkul kıymetler, C tipi lisans portföy yönetim ve D tipi lisans yatırım fonu işlemlerine izin vermektedir. Tüm hizmetler lisansına sahip olmak için asgari sermaye 500 milyon Baht'tır (16 milyon \$). Daha sınırlı alanlarda hizmet sunan kurumlarda bu tutar 100 milyon Baht'a inmektedir (3,3 milyon \$).

Gelişmiş olan ülkelerden Almanya, Fransa ve İngiltere, Avrupa Birliği direktifleri çerçevesinde aynı asgari sermaye yeterliliği koşullarına tabidir. Bütün sermaye piyasası faaliyetlerini gerçekleştiren ve saklama hizmeti yapabilen kuruluşların sahip olması gereken asgari sermaye 730.000 €'dur. Müşterilerin nakdini ve/veya menkul kıymetlerin saklamasını yapamayan, halka arz edilen menkul kıymetlerin tümüne yüklenim yapamayan ve portföy yönetimi işlemi yapamayan kurumlarda asgari sermaye yeterliliği 50.000 €'ya düşmektedir.

ABD'de aracılık işlemi yapan kurumlar çeşitli sınıflara ayrılmıştır. Bütün sermaye piyasası faaliyetlerini gerçekleştiren ve saklama hizmeti yapabilen kuruluşların sahip olması gereken asgari sermaye 1.500.000 \$'dır. Ancak 5.000 \$ sermaye ile yalnızca tanıtım yapabilen bir aracılık türü de tanımlanmıştır.

Kanada'daki aracı kurumların tabi olduğu sermaye yeterliliği kriterleri risk bazlıdır. Aracı kurumun büyüklüğüne ve faaliyet alanlarının genişliğine göre asgari sermaye değişmektedir.

Güney Kore'de yatırımcılar profesyonel ve diğer olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Bu ayrıma göre yatırım aracı bazında asgari sermayeler belirlenmektedir. Tüm yatırımcılar ile bütün sermaye piyasası faaliyetlerini gerçekleştirebilen ve saklama hizmeti sunabilen kurumlar için asgari sermaye tutarı 50 milyar Won (45 milyon \$), sırf profesyonel yatırımcılara hizmet veren kurumlar için ise bu tutar 25 milyar Won'dur (23 milyon \$). Kendi adına işlem yapamayan fakat tüm müşteri tipleri adına bütün finansal araçların alım satımının yanı sıra halka arz yapabilen aracı kuruluşlar için asgari sermaye 3 milyar Won (2.5 milyon \$) olarak belirlenmiştir.

KAYNAKÇA

Güney Afrika

"Güney Afrika Sermaye Piyasası", Gökben Altaş, Sermaye Piyasasında Gündem, TSPAKB, Nisan 2008

Finansal Hizmetler Kurumu: www.fsb.co.za

Johannesburg Borsası: www.jse.co.za

Hindistan

"Hindistan Sermaye Piyasası", Gökben Altaş, Sermaye Piyasasında Gündem, TSPAKB, Nisan 2009

Hindistan Merkez Bankası: www.rbi.org.in

Hindistan Ulusal Menkul Kıymet Borsası:
www.nseindia.com

Bombay Menkul Kıymetler Borsası:
www.bseindia.com

Malezya

"Malezya Sermaye Piyasası", Gökben Altaş, Sermaye Piyasasında Gündem, TSPAKB, Ocak 2010

Malezya Sermaye Piyasası Komisyonu:
www.sc.com.my

Malezya Borsası: www.bursamalaysia.com

Tayland

"Tayland Sermaye Piyasası", Gökben Altaş, Sermaye Piyasasında Gündem, TSPAKB, Şubat 2011

Tayland Sermaye Piyasası Komisyonu:
capital.sec.or.th

Tayland Borsası: www.set.or.th

Avrupa Birliği

"AB Yolunda Türkiye Sermaye Piyasası", Aslı Özkan, Ekin Fıkırkoca, TSPAKB, Kasım 2004

"MiFID Direktifi", Zeynep Emre, Sermaye Piyasasında Gündem, TSPAKB, Şubat 2007

Almanya

"Almanya Sermaye Piyasası", Ekin Fıkırkoca, Sermaye Piyasasında Gündem, TSPAKB, Ekim 2005

Almanya Sermaye Piyasası Komisyonu:
www.bafin.de

Almanya Merkez Bankası: www.bundesbank.de

Deutsche Börse: deutsche-boerse.com

Fransa

Fransa Sermaye Piyasası Komisyonu:
www.amf-france.org

Fransa Merkez Bankası: www.banque-france.fr

NYSE Euronext: europeanequities.nyx.com

İngiltere

İngiltere Sermaye Piyasası Komisyonu:
www.fsa.gov.uk

Londra Menkul Kıymetler Borsası:
www.londonstockexchange.com

Amerika Birleşik Devletleri

ABD Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu:
www.sec.gov

ABD Finans Sektörü Düzenleme Kurumu:
www.finra.org

New York Borsası: nyse.nyx.com

Kanada

Ontario Menkul Kıymetler Komisyonu:
www.osc.gov.on.ca

Kanada Yatırım Endüstrisi Düzenleme Kurumu:
www.iiroc.ca

TMX Grup: www.tmx.com

Güney Kore

Kore Sermaye Piyasası Komisyonu: www.fsc.go.kr

Kore Finansal Yatırımcılar Birliği: www.kofia.or.kr

Dünya Borsalar Federasyonu

www.world-exchanges.org

Yurtiçi Yerleşiklerin Yatırım Tercihleri				
Milyon TL	2010	2011	2012	%Δ
TL Mevduat	380.517	417.299	470.711	12,8%
DTH	144.790	180.689	186.935	3,5%
Katılım Bankalarında Toplanan Fonlar	33.695	39.672	49.077	23,7%
DİBS	61.199	67.087	73.006	8,8%
Eurobond	5.302	6.437	5.868	-8,8%
Yatırım Fonları	30.980	26.605	30.176	13,4%
Repo	1.501	1.355	3.874	185,9%
Emeklilik Yatırım Fonları	12.018	14.309	20.326	42,1%
Hisse Senedi	56.048	53.072	73.083	37,7%
Toplam	726.050	806.525	913.056	13,2%

Yurtdışı Yerleşiklerin Yatırım Tercihleri				
Milyon TL	2010	2011	2012	%Δ
Hisse Senedi	109.083	86.096	139.613	62,2%
DİBS	48.905	67.530	101.718	50,6%
Eurobond	1.705	767	814	6,2%
Mevduat	13.280	24.969	33.497	34,2%
Toplam	172.974	179.362	275.642	53,7%

Halka Açık Şirketlerin Piyasa Değeri				
Milyon TL	2011	2012	2013/02	%Δ
Toplam Piyasa Değeri	381.265	550.439	564.229	2,5%
Saklamadaki Hisse Senetleri	139.970	212.296	215.513	1,5%
Fiili Dolaşımdaki Payların Piyasa Değeri	96.810	157.334	160.126	1,8%
Ortalama Halka Açıklık Oranı	25,3%	28,6%	28,4%	A.D.

Menkul Kıymet Sayısı				
	2011	2012	2013/03	%Δ
Şirket*	263	271	265	-2,2%
Diğer Şirket**	74	117	125	6,8%
Borsa Yatırım Fonu + Menkul Kıymet Yat. Ort.	38	34	34	0,0%
Varant	175	281	327	16,4%
Sertifika	-	50	102	104,0%

*Ulusal Pazar, GYO ve Girişim Sermayesi
 **İkinci Ulusal Pazar, Gözaltı Pazarı, GİP ve SİP

İMKB İşlem Hacimleri*				
Milyar TL	2011	2012	2013/02	%Δ
Pay Piyasası	1.380	1.244	293	A.D.
Gelişen İşletmeler Piyasası (GİP)	1	3	1	A.D.
Serbest İşlem Platformu (SİP)	-	0	0	A.D.
Tahvil-Bono Kesin Alım-Satım Pazarı**	1.699	1.766	413	A.D.
Aracı Kurum	127	97	23	A.D.
Banka	1.572	1.670	390	A.D.
TCMB+Takasbank	0	0	0	A.D.
Repo-Ters Repo Pazarı**	7.698	13.464	1.901	A.D.
Aracı Kurum	1.129	1.358	177	A.D.
Banka	6.513	11.931	1.674	A.D.
TCMB+Takasbank	57	175	49	A.D.

*Alım-Satım Toplamıdır.
 **Piyasa ve Tescil Toplamıdır.

VOB Verileri*				
Milyar TL	2011	2012	2013/03	%Δ
İşlem Hacmi	880	808	203	A.D.
Aracı Kurum	747	711	174	A.D.
Vadeli İşlemler Aracılık Şirketi	3	1	0	A.D.
Banka	129	95	28	A.D.
İşlem Gören Kontrat Sayısı (Milyon Adet)	74	62	12	A.D.
Açık Pozisyon (Adet)	266.101	274.556	465.502	69,5%

*Alım-Satım Toplamıdır.

Birincil Halka Arzlar				
Milyon TL	2011	2012	2013/03	%Δ
Şirket Sayısı (GİP dahil)	24	25	0	A.D.
Şirket Halka Arz Tutarı	1.008	521	0	A.D.
Yatırım Ortaklığı Sayısı (GYO ve Girişim Ser. dahil)	3	1	1	A.D.
Yatırım Ortaklığı Halka Arz Tutarı	322	98	250	A.D.
Borsa Yatırım Fonu Sayısı	0	4	1	A.D.
Borsa Yatırım Fonu Halka Arz Tutarı	0	29	6	A.D.
Toplam Halka Arz Tutarı	1.329	648	257	A.D.

Halka Açık Şirket Kârlılığı				
Milyon TL	2009	2010	2011	%Δ
Kâr Eden Şirket Sayısı	221	247	244	-1,2%
Zarar Eden Şirket Sayısı	94	91	119	30,8%
Kâr Edenlerin Toplam Kârı	31.184	38.243	38.945	1,8%
Zarar Edenlerin Toplam Zararı	-1.666	-1.134	-5.092	348,9%
Toplam Kâr / Zarar	29.518	37.109	33.853	-8,8%

Kurumsal Yatırımcı Portföy Büyüklüğü Milyon TL				
	2011	2012	2013/02	%Δ
A Tipi Yatırım Fonları	1.469	1.407	1.829	30,0%
B Tipi Yatırım Fonları	29.171	25.388	30.642	20,7%
Emeklilik Yatırım Fonları	12.008	14.308	22.035	54,0%
Borsa Yatırım Fonları	257	287	435	51,8%
Yatırım Ortaklıkları	563	510	692	35,6%
Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları	10.779	10.830	15.564	43,7%
Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları	187	724	797	10,0%
Toplam	54.434	53.455	71.994	34,7%
Kurumsal Yatırımcı/GSYH	4,9%	4,4%	5,1%	A.D.

Yatırımcı Sayısı				
	2011	2012	2013/02	%Δ
Hisse Senedi Yatırımcı Sayısı	1.097.786	1.088.566	1.096.812	0,8%
Yatırım Fonu Yatırımcı Sayısı	2.961.206	2.810.015	2.724.334	-3,0%
Özel Sektör Borçlanma Aracı Yatırımcı Sayısı	118.629	193.618	195.151	0,8%
Varant + Sertifika Yatırımcı Sayısı	2.457	1.945	2.216	13,9%
VTMK+ VDMK Yatırımcı Sayısı	34	81	97	19,8%

Yabancı Yatırımcı İşlemleri Milyon \$				
	2011	2012	2013/02	%Δ
Hisse Senedi Saklama Bakiyesi	46.005	78.545	78.545	0,0%
Saklamadaki Payı	62%	66%	65%	-0,9%
Hisse Senedi İşlem Hacmi	132.113	123.008	31.515	A.D.
İşlem Hacmi Payı	16%	18%	19%	A.D.
Net Hisse Senedi Yatırımı	-2.011	5.277	5.400	A.D.

TSPAKB Üyeleri				
	2011	2012	2013/02	%Δ
Aracı Kurum Sayısı	103	101	100	-1,0%
Vadeli İşlemler Aracılık Şirketi Sayısı	1	1	1	0,0%
Banka Sayısı	41	40	41	2,5%
Toplam	145	142	142	0,0%

Aracı Kurumlarla İlgili Veriler Milyon TL				
	2010	2011	2012/09	%Δ
Dönen Varlıklar	6.708	7.306	9.114	24,7%
Duran Varlıklar	766	743	892	20,0%
Aktif Toplam	7.474	8.049	10.006	24,3%
Kısa Vadeli Yükümlülükler	5.006	5.227	6.988	33,7%
Uzun Vadeli Yükümlülükler	43	53	67	26,0%
Özkaynaklar	2.425	2.769	2.952	6,6%
Toplam Özsermaye ve Yükümlülükler	7.474	8.049	10.006	24,3%
Net Komisyon Gelirleri	716	702	476	A.D.
Faaliyet Kârı/Zararı	262	304	102	A.D.
Net Kâr	367	414	240	A.D.
Personel Sayısı	4.948	5.100	5.193	1,8%
Şubeler	161	159	167	5,0%
İrtibat Bürosu	46	61	68	11,5%
Acente Şubeleri	6.347	6.466	6.713	3,8%

İMKB-100 Endeksi ve Hisse Senedi Piyasası				
	2011	2012	2013/03	%Δ
İMKB-100	66.004	51.267	85.899	67,6%
İMKB-100 (En Yüksek)	71.543	70.702	86.438	22,3%
İMKB-100 (En Düşük)	48.739	49.622	76.670	54,5%
Günlük Ortalama İşlem Hacmi (Milyon TL)	2.748	2.464	3.305	34,2%

Yurtdışı Borsa Endeksleri				
	2011	2012	2013/03	%Δ
ABD Nasdaq 100	2.278	2.661	2.819	5,9%
ABD S&P 500	1.258	1.426	1.569	10,0%
Almanya DAX	5.898	7.612	7.795	2,4%
Brezilya Bovespa	56.754	60.952	56.352	-7,5%
Çin Shanghai Bileşik	2.199	2.233	2.236	0,1%
Fransa CAC 40	3.160	3.641	3.731	2,5%
Güney Afrika FTSE/JSE	31.986	39.250	39.861	1,6%
Hindistan BSE Sens	15.455	19.427	18.836	-3,0%
Hong Kong Hang Seng	18.434	22.657	22.300	-1,6%
İngiltere FTSE 100	5.572	5.898	6.412	8,7%
Japonya Nikkei 225	8.455	10.395	12.336	18,7%
Meksika IPC	37.078	43.706	44.077	0,8%
Rusya RTS	1.382	1.527	1.455	-4,7%

A.D.: Anlamı değil

Haftalık olarak güncellenen Sermaye Piyasası Özet Verileri Tablosuna www.tspakb.org.tr adresindeki internet sitemizden ulaşabilirsiniz.

Kaynak: Financial Times, Garanti Yatırım, İMKB, Kalkınma Bakanlığı, MKK, Rasyonet, SPK, TCMB, TSPAKB, TÜİK, VOB

